

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΝΗΛΙΚΩΝ (KNOWLES)

Η ανδραγωγία είναι η επιστήμη που διερευνά τον τρόπο μάθησης των ενηλίκων. Η διδασκαλία των ενηλίκων παρουσιάζει δυσκολίες συγκρινόμενη με αυτή των παιδιών. Οι ενήλικοι έχουν προβλήματα προγραμματισμού, πολλές επιμέρους ευθύνες (π.χ. οικογένειες) καθώς επίσης έλλειψη χρόνου, χρημάτων και προσωπικής φροντίδας από άλλους.

Η θεωρία της εκπαίδευσης ενηλίκων του Knowles αποτελεί συγχρόνως προσπάθεια μελέτης της διαδικασίας μάθησης στους ενήλικες. Ο Knowles επισημαίνει το γεγονός ότι οι ενήλικες είναι αυτοκαθοδηγούμενοι και έχουν την ευθύνη των αποφάσεών τους και θεωρεί ότι τα προγράμματα της εκπαίδευσής τους πρέπει να συνυπολογίζουν και αυτή την παράμετρο. Η θεωρία της εκπαίδευσης των ενηλίκων καταλήγει στα ακόλουθα συμπεράσματα για το σχεδιασμό της εκπαίδευσής τους:

1. Οι ενήλικες θα πρέπει να γνωρίζουν τον λόγο για τον οποίο μαθαίνουν κάτι.
2. Πρέπει να μαθαίνουν εμπειρικά.
3. Πρέπει να αντιμετωπίζουν τα μαθησιακά αντικείμενα ως προβλήματα που αναζητούν λύσεις.
4. Οι ενήλικες μαθαίνουν καλύτερα όταν το θέμα είναι ενδιαφέρον για εκείνους. Η διδασκαλία που απευθύνεται σ' αυτούς πρέπει να επικεντρώνεται περισσότερο στη μέθοδο και λιγότερο στη διδασκόμενη ύλη. Στρατηγικές όπως τα ιστορικά, το παίξιμο-ρόλου, οι προσομοιώσεις και οι αυτοκριτικές είναι πολύ χρήσιμες. Οι εκπαιδευτικοί θα πρέπει να υιοθετήσουν το ρόλο του καθηγητή που διευκολύνει και είναι πηγή πληροφοριών παρά του καθηγητή που απλά διδάσκει ή –ακόμα χειρότερα – που βαθμολογεί.

Σκοπός και Εφαρμογή:

Η θεωρία της εκπαίδευσης των ενηλίκων αποτείνεται σε οποιαδήποτε μορφή ενήλικης μάθησης και έχει χρησιμοποιηθεί εκτεταμένα στο σχεδιασμό εκπαιδευτικών προγραμμάτων εταιρειών. Τέτοιο πρόγραμμα είναι π.χ. η αναπτυξιακή διαχείριση.

Ο Knowles (1984) παρέχει ένα παράδειγμα εφαρμογής της εκπαίδευσης ενηλίκων στο σχεδιασμό της επιμόρφωσης πάνω στους προσωπικούς υπολογιστές:

1. Πρέπει να εξηγηθεί ο λόγος που διδάσκονται τα συγκεκριμένα θέματα (π.χ., οι εντολές, οι λειτουργίες κ.α.)
2. Η διδασκαλία θα πρέπει να είναι προσανατολισμένη στην πρακτική εφαρμογή και όχι στην απλή αποστήθιση.
3. Η διδασκαλία θα πρέπει να λάβει υπόψη της την πολυμορφία των χαρακτήρων και του ιστορικού των μαθητών. Η ύλη των μαθημάτων και οι εφαρμογές θα πρέπει να είναι ανάλογες με το βαθμό της προηγούμενης εμπειρίας χειρισμού υπολογιστών.
4. Εφόσον οι ενήλικες είναι αυτό-καθοδηγούμενοι, η διδασκαλία θα πρέπει να τους επιτρέπει να ανακαλύψουν πράγματα για τον εαυτό τους παρέχοντας καθοδήγηση και βοήθεια για τυχόν λάθη.

Βασικές αρχές της θεωρίας της εκπαίδευσης των ενηλίκων:

- Οι ενήλικες έχουν την ανάγκη να συμμετέχουν στον σχεδιασμό και την αξιολόγηση της διδασκαλίας.
- Η εμπειρία (συμπεριλαμβανομένων και των λαθών) παρέχει τη βάση για τις μαθησιακές δραστηριότητες.
- Οι ενήλικες ενδιαφέρονται περισσότερο για θέματα που σχετίζονται άμεσα με την εργασία τους ή την προσωπική τους ζωή.
- Η μάθηση των ενηλίκων είναι επικεντρωμένη περισσότερο στα προβλήματα παρά στο περιεχόμενο.